

ZPRÁVY SVU

SPOLEČNOSTI PRO VĚDY A UMĚNÍ
CZECHOSLOVAK SOCIETY OF ARTS
AND SCIENCES, INC. ISSN 0036-2050

Ročník XXVII.

září-říjen 1985

Číslo 5

Sjezd SVU ve Švýcarsku

Na Thunském jezeře v oslnivém rámci švýcarských Alp se sešel 18. srpna 1985 sjezd SVU (mezikongres), kterého se zúčastnili delegáti ze 14 zemí. Početná delegace z USA byla vedena předsedou SVU prof. J. Nehněvajšou, místopředsedou prof. I. Nábělkem a generálním tajemníkem Milošem K. Kučero. Bylo to až dosud nejširší setkání americké a evropské větve SVU, které vydatně přispělo k vzájemnému osvětlení podmínek práce na obou kontinentech.

Prof. Nehněvajša ve své zprávě podal přehled dosavadní činnosti SVU od torontského kongresu a nastínil plány do příštích let, z nichž nejvýznamnější se týkají založení výzkumného ústavu SVU, zesílení publikační a vydavatelské činnosti a zvýšené angažovanosti v otázkách kulturně-politických. Zabýval se také podrobně otázkami práce ústředí i místních skupin a hospodářskými předpoklady široké kulturní činnosti SVU.

Zástupci evropských skupin — anglické, německé, rakouské a švýcarské — pak v diskusi osvětlili odlišné podmínky práce na starém kontinentě, kde zájem o SVU potěšitelně vzrůstá, jak o tom svědčí nejen účast stále širšího publika, ale i rychle vzrůstající členská základna. Na druhé straně však se dosud nedaří mobilizovat dostatečné finanční prostředky k zajištění této práce. Spoluprací místních skupin při organizování akcí přesahujících rámec a možnosti jedné skupiny a podporou ústředí se jistě podaří překonat i tyto těžkosti. Dvoukolejnost vybírání členských příspěvků, která v minulosti působila členstvu, místním skupinám i pokladníkovi SVU četné rozpaky, bude odstraněna tím, že příspěvky budou místními skupinami poukazovány kolektivně podle sociální diferencovanosti členů. Generální tajemník M. Kučera přednesl jménem nominační komise návrh podporovaný švýcarskou skupinou, aby prof. J. M. Lochman, prof. M. Lobkowicz, kardinál J. Tomko a filmový režisér Miloš Forman byli zvoleni čestnými členy. Sekretářce švýcarské skupiny O. Komersové bylo navrženo udělení zakládajícího členství. Sjezd tato doporučení jednomyslně schválil.

Bylo rovněž usneseno, aby příštímu zasedání tzv. helsinské komise, která

se bude v r. 1986 v Budapešti zabývat otázkami kulturní spolupráce, zaslalo předsednictvo SVU memorandum upozorňující členské státy na pronásledování českých a slovenských kulturních pracovníků komunistickým režimem.

V závěru sjezdu vyjádřil předseda prof. Nehněvajs a uspokojení nad vysokou pracovní motivací evropských skupin úspěšně demonstrovanou právě skončenou konferencí o ohroženém dědictví střední Evropy a pozval evropské členy na příští kongres SVU, který se bude konat v září 1986 v Bostonu.

-kh-

Ohrožené dědictví střední Evropy

Na toto téma se konala u příležitosti sjezdu SVU v Thunu ve dnech 16.-18. srpna 1985 IV. evropská konference SVU pořádaná švýcarskou skupinou. V kongresovém sále hotelu Freienhof na břehu Thunského jezera se sešlo přes 150 účastníků ze 14 zemí. Největší počet byl ze Švýcarska, Německa a Spojených států, dále ze Škandinávie, Francie, Anglie a Rakouska.

Konference byla rozdělena do 4 tématických okruhů. V první části mluvil maďarský historik P. Gosztony (Bern) o jednáních v Moskvě, Teheránu a na Jaltě, na nichž se rýsovalo budoucí politické uspořádání střední Evropy, které po válce Sovětský svaz ignoroval a přizpůsobil svým mocenským zájmům. I. Sviták (Chico) pak ve své přednášce ukázal na kořeny nedorozumění, které bránilo a dosud brání západním demokratům pochopit, že Sovětský svaz bude veškerá ujednání považovat vždy jen za kamufláž svých vlastních zájmů.

V druhé části rozvinul J. Nehněvajs (Pittsburgh) hlavní parametry změn, jimiž prošlo politické a sociologické scénáριο světa za poslední čtyři desetiletí. Mezi technickým a vědeckým vývojem a společenskými institucemi vzniká mezera, která charakterizuje dnešní společenskou krizi. V totalitních společnostech — kam bohužel dnes patří i převážná část střední Evropy — se udržuje zdánlivá rovnováha jen pomocí anachronických institucí vojenských a administrativních, jež potlačují spontánní rozvoj společnosti a kultury.

L. Matějka (Ann Arbor) pak narýsoval kulturní isoglosy střední Evropy a upozornil na jejich sociální implikace. Připomněl také Palackého koncepci střeoevropské federace, která i dnes podporuje svou platnost důrazem na společnou základnu rovného práva a spravedlnosti pro všechny — v protikladu k dnešnímu "federalismu" mocenských klik, Husáka-Kadára-Jaruzelského, postaveném na občanské nerovnosti, privilegiích jedněch a pronásledování druhých.

Zprávy SVU rediguje Libuše Zorinová. Adresa redakce: P.O. Box 274, Brandywine, MD 20613. Zprávy SVU (SVU News) - Date of issue: September-October 1985. Issued bimonthly. Vol. 27, No. 5. Publisher: Czechoslovak Society Arts and Sciences, Inc. Office of publication: Mrs. R. Bunza, 75-70 199th Street, Flushing, N.Y. 11366. Tel.: (212) 479-0870. Annual subscription price: Members \$2.00; non-members \$6.00. Second class postage paid at Flushing, N.Y. Postmaster: Send address changes to ZPRÁVY SVU, Mrs. R. Bunza, 75-70 199th Street, Flushing, N.Y. 11366.

O konfliktech přežívajících národních tradic s postulovanou uniformitou režimového hodnocení, jak se projevují v literaturách střední Evropy po II. světové válce, mluvil ve své literárně komparativní přednášce **A. Měšťan** (Freiburg). Zdůraznil, že trvajících převaha nacionálních hledisek zejména v historizující literatuře a absence myšlenky nadnárodní integrace v současných literaturách střední Evropy ještě neznamená, že myšlenka sjednocené Evropy není živá; mnohé naopak nasvědčuje tomu, že získává na síle.

V panelu věnovaném zápasu o identitu střední Evropy upozornil **K. Hrubý** (Basilej), že to, co nazýváme identitou tohoto regionu, je ve skutečnosti jen nostalgická vzpomínka na klima a kulturu starého Rakouska; skutečná identita tu však byla a je dosud národnostně diferencovaná a teprve zážitek sovětizace vytváří homogenější společenství, vědomé si společných hodnot a společného poslání — což dává i příznivější předpoklady k budoucí možné integraci národních společností v jednotném pluralitním politickém útvaru.

S velkou pozorností vyslechla konference výklad polského sociologa **B. Cywinského** (Fribourg) o kořenech hnutí Solidarity, jež vytvořilo alternativu hodnotově integrované společnosti proti mocensky vynucované uniformitě komunistického státu. Polská společnost odmítla definitivně komunismus nejen jako ideologický a politický systém, ale především jako formu života společnosti.

Jan Vladislav (Paříž) upozornil na to, že vedle obsahů kulturního života je třeba věnovat pozornost i podobnosti forem myšlení, jednání i umělecké tvorby. Otázky střední Evropy je třeba posuzovat bez předsudků a averzí v souvislostech dostatečně širokých, abychom se vyhnuli nebezpečí jednostranných a zjednodušeně koncipovaných etiket překrývajících daleko komplexnější skutečnost.

V závěrečné části konference, která byla vyhrazena perspektivám střední Evropy, mluvil **L. Ďurovič** (Lund) o kulturních, právních i politických omylech a selháních, které po válce vytvářely příznivé předpoklady pro nastolení morálně zvrácené praxe dnešní "normalizace". Rektifikace tohoto stavu musí být uskutečněna především v našem vědomí, aby se mohla stát i společensky platnou skutečností.

Maďarský sociolog **A. Reszler** (Ženeva) poukázal na význam společného rámce rakouské monarchie pro utváření některých společných vlastností a postojů, které charakterizují národy střední Evropy. Varoval však před nebezpečím dívat se na budoucnost očima vzpomínek. Střední Evropa musí svou budoucnost stavět na pozitivních hodnotách, které přes rozdílnost historických východisek tyto národy spojují.

V závěrečné přednášce analyzoval **J. Krejčí** (Lancaster) historické i nové strukturální parametry společnosti střední Evropy a položil otázku o cíli vzájemného sblížení: má to být návrat do okruhu západní civilizace, z níž jsme byli násilně vytrženi, nebo to má být pokus o něco nového, či kompromis mezi oběma předešlými možnostmi? O tom jistě nebude rozhodovat jen naše

přání, ale řada faktorů, na které nemáme vždy dostatek vlivu. Co však je v našich silách, je vytvoření společného kulturního ohniska, jež by budoucí vývoj mohlo předvídat a ovlivňovat v souhlasu s vůlí všech národů střední Evropy. Tomu může dát základ právě tato konference.

Předseda pořádající švýcarské skupiny K. Hrubý vyslovil ve svém shrnutí přesvědčení, že přes řadu otázek, které byly na konferenci položeny, a k nimž ještě nemáme uspokojující a vysvětlující odpovědi, je tato konference významným krokem k usilovnější spolupráci polských, maďarských, českých, slovenských a jiných středoevropských pracovníků na cestě k svobodě a svébytnosti kultury a společnosti této oblasti. Poděkoval všem, kdož spoluprací či finanční podporou konání konference umožnili.

-vv-

Přednášky vyjdou v Proměnách jako zvláštní rozšířené číslo.

Krátká zpráva z předsednictva

Předsednictvo SVU zasedalo dne 3. října 1985 v Silver Spring, Maryland. Přítomno bylo dvanáct členů.

Členové, kteří se zúčastnili Thunské konference, krátce informovali ostatní o jejím průběhu. Vyslovili politování nad tím, že přes svůj úspěch byla konference více méně pouze čl. záležitostí, neboť všechny přednášky (kromě jedné maďarské, jedné polské a jedné německé) byly v češtině a slovenštině, a tedy nebyly jazykově dostupné tisku a širší veřejnosti.

* * *

Jelikož členové SVU se nevyšlovi k několikrát opakovanému dotazu, zda chtějí dostávat Zprávy i Bulletin SVU, rozhodlo předsednictvo, že pro příště budou obě publikace rozesílány odděleně. Anglický Bulletin bude zasílán pouze do anglicky mluvících zemí. Ostatní členové jej obdrží na výslovné požádání.

* * *

Předsednictvo schválilo přijetí nových členů. Jejich seznam bude uveřejněn v příštím čísle.

* * *

Předsednictvo projednávalo rezoluci, kterou hodlá předat americké delegaci účastníci se Evropského kulturního fóra v Budapešti ve dnech 15. října-15. listopadu 1985, jehož hlavním tématem je umělecká a vědecká svoboda ve světě.

* * *

Zpráva pokladníka obsahovala kromě finančního přehledu oznámení, že 375 členů (209 z USA, 65 z Kanady a 101 ze zámoří) nezaplatilo příspěvky za dva roky i více (209 za rok 1985). Pokladník jim rozeslal upomínky s osobním dopisem předsedy Nehněvajsy.

* * *

Čestmír Ješina zpracoval *Autorský index* k Proměnám. Předsednictvo schválilo jeho publikaci jako zvláštní číslo Proměn s tím, že k němu budou zařazeny kopie obsahů všech čísel Proměn a že bude doplněn *Indexem recenzovaných knih*, jež autorský index nezahrnuje.

* * *

Emil Purgina podal předsednictvu zajímavou zprávu o projektu přestavby Prahy.

SVU v číslech

Podle seznamu členů z r. 1983 má naše Společnost zhruba 1.600 členů. Z toho asi 250 (tj. 15%) je narozeno mimo Československo a 130 (tj. 8%) jsou Slováci.

Věkové rozdělení je následující:

Před r. 1900 jsou narozena 2% členů

v letech 1900-1909..... 8%

v letech 1910-1919.....16%

v letech 1920-1929.....36%

v letech 1930-1939.....17%

v letech 1940-1949.....10%

v letech 1950-1959..... 4%

v letech 1960-1969..... 7%

(Do skupiny členů narozených mimo Československo jsou zahrnuty osoby narozené ještě za Rakouska-Uherska v místech, která jsou dnes mimo území ČSSR. Takže 15% nepředstavuje pouze osoby druhé či třetí generace nebo jiné národnosti nemluvící česky či slovensky.)

Zeměpisné rozmístění:

v USA žije 63% členů

v Kanadě — 14%

ve Švýcarsku — 6%

v Austrálii — 3%

v Německu — 3%

v Rakousku — 2,5%

zbývajících 8,5% je roztroušeno různě po světě

Sféra činnosti našich členů je tak rozsáhlá, že rozškatučkování je velmi obtížné. Pokusili jsme se zachytit pouze několik oborů: v různých technických

oborech je zaměstnáno asi 13,5% členů, v lékařství 13%, ve výtvarnictví 7%, v hudbě 3% a v jazykovědě také 3%. Zbývajících 60,5% zahrnuje profesory v různých oborech, literáty, knihovníky, úředníky a státní zaměstnance, překladatele, studenty a penzisty.

Tato statistika byla zpracována podle Directory SVU z r. 1983. Samozřejmě, že čísla z r. 1985-86 budou vypadat trochu jinak. Nejstarší generace vymírá. Přibývají mladí, narození už v cizině. Roste počet členů v Evropě.

Na číslech nové statistiky SVU se bude podílet každý z vás. Nezapomeňte vyplnit a odeslat formulář. Na každém z vás záleží, kdy nové Directory SVU vyjde a do jaké míry bude kompletní.

Z činnosti členů

Dr. Radek Kučera je jedním z našich nejnovějších členů. Jeho činnost zahrnuje několik oborů. Maturoval na Opletalově gymnáziu v Litovli a absolvoval lékařskou fakultu Palackého univerzity v Olomouci v r. 1956. Působí jako závodní lékař ve Wineshotenu v Holandsku.

Jako umělec se angažoval ještě v Československu, kde měl několik výstav obrazů. Po odchodu do exilu v r. 1968 vystavoval ve Švýcarsku, Alžírsku, Německu, Rakousku a Holandsku. Je členem Sdružení holandských výtvarných umělců, jejichž kolektivních výstav se pravidelně zúčastňuje. Ilustroval *České pohádky*, vydané CCCBooks r. 1975, několik skautských kalendářů a vydal *Kreslené vtipy* (1974). V r. 1983 se zúčastnil kolektivní výstavy čl. umělců v exilu při příležitosti sokolského sletu ve Vídni, kterou pořádala galerie Ra z Curychu. V r. 1983 se také zúčastnil tématické výstavy členů Svazu holandských výtvarných umělců v provincii Groningen na téme *Zátiší*. V r. 1984 byl ve své aktivní práci vyrazen infarktem a těžkou operací srdce.

V době rekonvalescence hodně maloval. Úrodu svých obrazů z této doby bude vystavovat v příštím roce na výstavě s tématem *Zrcadla*, pořádané opět Svazem holandských výtvarných umělců. Doufejme, že i na výstavě v době Sjezdu SVU v Bostonu. Plánuje také samostatnou výstavu v galerii Krause v Curychu.

Do literatury se zapsal jako autor četných detektivek a knih pro mládež: *Tábor bubáků* (Konfrontace 1980), *Hledejte bílý mercedes* (Archa 1981), *Vrah světí neděli* (Archa 1983). V době nemoci dopsal další knížku pro děti (*Kouzelná lucerna*), kterou ilustrovala jeho dcera Andrea. (Knižka dosud nemá nakladatele.) Dále napsal novou detektivku (*Tři a půl vraždy*), která zatím také čeká na svého nakladatele.

* * *

L. A. Krátký z Kalifornie připravil český překlad části Filípkovy anglicky vydané knihy *Stín šibenic*. Jde o líčení autorova života za léta 1945-1985, která nebyla v českém vydání knihy zahrnuta. Tato práce byla vydána jako samostatná brožurka o 63 stranách pod názvem *Zklamání v návratu*.

* * *

Emma Koukolová (Jarošová) žijící v Torontu, vydala v curyšském nakladatelství Konfrontace roztomilou knížku *Dům u dvou skotiků*. Knižka líčí příhody torontského terriéra, je napsána s humorem a poskytuje čtenáři pytel dobré pohody. Autorka přispívá do mnohých exilových novin, zejména články o starých českých zvycích, folklóru, lidových svátcích apod. Folklór je její koníček. Vlastní nádhernou sbírku českých národních krojů a sama je také vyšívá.

* * *

Výtvarník **Zdenek Edward Budínský** oslavil 18. července své 64. narozeniny. V Praze absolvoval Ukrajinskou akademii výtvarných umělců, byl členem Mánesu a Svazu čsl. umělců. Vystavoval na členských i vedlejších výstavách asi do roku 1952.

Po emigraci studoval nějakou dobu na Beaux Arts Paris. Dnes žije s manželkou, také výtvarnicí, v Holandsku, kde je členem Svazu výtvarníků. Řada státních institucí zakoupila jeho portréty. Od r. 1968 vystavoval asi na patnácti výstavách v mnoha evropských městech. Samostatnou výstavu měl v r. 1971 v Komenského muzeu v Naardenu. Restaurace *Praha* v New Yorku je vyzdobena jeho čtyřmi obrazy: Jaro, Léto, Podzim a Zima v Praze.

* * *

Karel Husa byl poctěn 24. května 1985 čestným doktorátem hudby Clevelandským hudebním institutem

za vynikající obohacení hudebního života v Americe. V koncertní sezóně 1984/85 dosáhly skladby Karla Husy maximálního počtu provedení. Z jeho kompozic pro orchestr, dechové nástroje, komorní útvary a sólové nástroje čerpaly zvláště soubory amerických univerzit, rozhlasové stanice a vydavatelé desek (Vox, Everest, Louiseville, CRI, Orion, Granadilla, Golden Crest). Baletně byly provedeny jeho *Trojské ženy* a *Hudba pro Prahu 1968*. Trinity university v San Antoniu (Texas) uvedla na dubnovém Festivalu české hudby několik Husových skladeb pod jeho řízením, spolu s kompozicemi od Dvořáka, Fibicha a Janáčka. K stému výročí Smetanova úmrtí byla vloni provedena Husova Smetanova fanfára na univerzitě v San Diegu (Kalifornie). Znamenitou kritiku měla v N.Y. Times jeho Symfonická suita, hraná letos v březnu v Carnegie Hall v New Yorku.

* * *

Radomír Luža, profesor středoevropských dějin na Tulane University se stal členem Amerického svazu spisovatelů (Author's Guild). Dne 29. prosince 1984 se stal jedním z členů American Committee to Promote Studies of the Habsburg Monarchy. Österreichischer Bundesverlag ve Vídni vydal v červnu 1985 rozšířené vydání Lužovy americké studie o rakouském odboji *Der Widerstand in Österreich, 1938-1945*. The Journal of Modern History (č. 57, červen 12985, str. 296-302) otiskl příspěvek, který prof. Luža přednesl v prosinci 1982 na sjezdu American Historical

Association ve Washingtonu a ve kterém kriticky rozebral téze profesora Gerharda Weinberga o rakouské politice Hitlerova Německa. V East European Quarterly (č. 19, březen 1985, str. 113-118) prof. Luža publikoval zajímavý dokument *A 1943 OSS Analysis of the Russo-Czechoslovak Alliance*. East Central Europe (č. 10, parts 1-2, 1983, str. 61-64) přinesl Lužovu odpověď na poznámky dr. Brügela o Mnichovu. National Endowment for the Humanities a American Council of Learned Societies poskytl prof. Lužovi finanční podporu na výzkum dějin českého domácího odboje v letech 1939-1945.

* * *

Putovní výstava památek z pražského Státního židovského muzea, *The Precious Legacy*, byla otevřena 6. června 1985 v Hartfordu, Connecticut. Při té příležitosti dirigoval **Joža Karas**, dlouholetý člen SVU, dvě představení dětské opery *Brundibár* od pražského rodáka Hanse Krásky, který tragicky zahynul v Auschwitz v říjnu 1944. Karasovo kvarteto zahrálo též dva koncerty skladeb napsaných v Terezíně. V souvislosti s výstavou bylo pak kvarteto pozváno k dalšímu vystoupení 18. července, při kterém Joža Karas doprovázel terezínské skladby slovními doprovodem a vysvětlivkami.

V březnu tohoto roku vyšla kniha Joži Karase *Music in Terezín 1941-1945* (New York: Pendragon Press) Beaufort Books, 1985, pp. 223, 16.95 dol.), jež popisuje v detailech bohatý hudební život v terezínském ghetu.

Koncem července dosáhla kniha druhého nákladu.

* * *

Emil Purgina a **Rasto Hlavina**, oba umělci z Kanady, dosáhli vynikajícího úspěchu ve svém oboru: Purgina jako malíř, Hlavina jako sochař.

V New Yorku byla uspořádána mezinárodní umělecká soutěž (The International Juried Art Competition), ke které se přihlásilo 10.000 umělců. Ze 186 vybraných bylo 40 Kanadčanů, z nichž tři získali nejvyšší vyznamenání. Mezi nimi byli Hlavina a Purgina. Vítězná díla z této soutěže byla vystavována v největší newyorské galerii Mussavi Art Centre, v Heller Gallery a v Elaine's Art Forum v Harrisonu, N.Y.

Purgina, který se žije malováním plakátů a lékařských ilustrací pro zdravotnickou fakultu ottawské univerzity, se považuje za surrealistu-vypravěče a zvítězil sérií tří obrazů nazvaných *Marina*.

Hlavina zvítězil dvěma sochami: *Melodie* a *V měsíčním světle*. Hlavina je představitelem a vlastně zakladatelem (či objevitelem) tzv. "mnohonásobné sochy" (multiple sculpture). *Melodie* znázorňuje životní cyklus matky a dítěte. Postava těhotné ženy se mění v matku s dítětem. Jak divák obchází sochu, mění se perspektiva, dítě se mění v ženu a matku, a cyklus se opakuje.

* * *

Čeněk Pražák, malíř žijící v Curychu, ilustroval knížku Emmy Jarošové *Dům u dvou skotíků*, vydanou curyšskou Konfrontací.

Počátkem června vyšla v Paříži antologie čs. výtvarných umělců v zahraničí *Genevieve Bénamon, Sensibilités contemporaine (70 artistes d'origine tšcheque et slovaque hors Tšchechoslovaquie)*. Text je francouzský a anglický. Čeněk Pražák je zastoupen dvěma černobílými reprodukcemi.

* * *

Allen Peter Hart, právní poradce SVU, se narodil r. 1950 v Německu, kde jeho otec byl důstojníkem americké armády. Jeho matka Soňa Hartová je aktivní členkou SVU.

Peter Hart vede soukromou advokátní praxi ve Washingtonu a specializuje se na mezinárodní telekomunikaci.

* * *

Kanadský novelista **Jan Drábek** (*Zpráva o smrti růžového kavalíra, Prohlášení*) doprovázel loňského roku svého 83-letého otce Jaroslava Drábka do Polska k návštěvě bývalé koncentračního tábora Auschwitz. Jaroslav Drábek zde byl vězněn v r. 1943 jako člen českého odboje. Po únoru 1948 emigroval a pracoval 37 let jako hlasatel a komentátor v Hlasu Ameriky. Natočili zde 20-minutový dokumentární snímek, jehož scénaristou a režisérem je Jan Drábek. Film byl vyroben filmovou společností Ivana Horského, který vlastní ve Vancouveru filmářský podnik a jehož otec byl nacisty zavražděn v době války.

Film se jmenuje *Otcův návrat do Auschwitz* a je doplněn unikátními snímky z II. světové války. O filmu byl obsáhlý článek v dubnovém

(1985) čísle kanadského Reader's Digest.

* * *

Jiří E. Gloss, náměstek vedoucího oddělení Evropského práva v Library of Congress, Washington, DC, publikoval v International Journal of Legal Information (Vol. 13, nos. 1-2, Feb.-Apr. 1985) odborný článek nazvaný *Astreinte in Belgian Law*. *Astreinte* je specifická instituce francouzského belgického práva. Je to soudní platební příkaz proti dlužníkovi znějící na peněžní obnos určený soudem dle volného uvážení za účelem donucení dlužníka vykonat uložený mu rozsudek. Autor porovnává s anglo-americkým právem.

* * *

Martin Kvetko, bývalý člen čsl. parlamentu, oslavil 9. září své 73. narozeniny. Kromě členství v SVU a ve Stálé konferenci slovenských demokratických exulantů se zabývá již po léta vydáváním slovenského dvouměsíčníku *Naše hlasy*.

Z činnosti skupin

Ottawa:

Místní skupina SVU v Ottawě usporadala v posledním období tyto akce:

Březen:

1) **Dr. George Korwin**, sekretář Canadian Council of Captive European Nations v letech 1977-84, hovořil na téma *Present Situation in Poland*. Řečník popsal se zasvěcenou znalostí vývoj politické situace v Polsku od

doby před druhou světovou válkou, věnoval se podrobně období od zrodu Solidarity, stanného práva a zvláště pak období po jeho zrušení. Řečník uvedl řadu příkladů nově vznikající politické opozice současnému režimu, a uzavřel přednášku s tím, že boj polského lidu nadále pokračuje se stupňující intenzifikací.

2) Skupina sponzorovala, v pořadí již osmou výstavu děl umělců československého původu, v období 6.-18. března 1985 ve výstavních prostorech Národní knihovny a archivu. Výstavu obrazů a soch čtyř umělkyň, **Jindřišky Braun-Čekotové, Mirči Delanoě, Máši Ilíkové a Sylvie O.** Whyte navštívilo za dobu trvání výstavy několik set návštěvníků. Vřelé díky skupiny za přípravu a provedení výstavy patří především umělkyním, a neméně trvalé umělecké komisi výboru skupiny, její předsedkyni **dr. J. Hruškové** a členům **dr. J. Outratové** a **akad. malíři E. Purginovi**.

Duben: Řečníkem večera byla **Mrs. Jiřina Bulger, B.A.L.L.B.**, která hovořila na téma *Some Aspects of the Canadian Legal System*. **Mrs. Bulger** (rodným jménem **Šístková**) se narodila v Československu, přišla s rodiči do Kanady po roce 1968, vystudovala práva a stala se členkou Bar of Ontario v roce 1982. Ve své přednášce se věnovala historickým kořenům, ze kterých kanadský právní systém vznikl, vysvětlení a rozboru systému soudních institucí, distribucí legislativní moci mezi federální vládu a provinčními vládami a problémy s touto distribucí spojenými. V závěru své přednášky se věnovala základním principům práva rodinného.

Květen: **Dr. Jiří Kotas** hovořil na téma *2.500 let od počátku demokracie v Athénách*. Právě v těchto měsících tomu bylo dva a půl tisíce let, co se odstraněním tyra **Hipparcha** uvolnil ve starověkých Athénách prostor pro politickou demokracii — větší novou vládu lidu. Tehdy byly poprvé položeny základy k ideálu, o jehož udržení, naplnění a prosazení se bojuje dodnes. Řečník se zabýval rozbohem mechanismu tehdejší přímé athénské lidovlády, a v závěru přednášky se věnoval charakteru, jaký dostala politická demokracie v následujících staletích a tisíciletích.

Červen: Skupina uzavřela svůj roční cyklus činnosti gala koncertem varhanní, klavírní a vokální hudby, prvním ve své patnáctileté historii. Již po déle jak deset let skupina uzavírá v červnu svůj roční program tradičními *Juniádes*, letos ve formě koncertu klasické hudby v evangelickém kostele **Martina Luthera** v Ottawě. Účinkujícími umělci, kteří s láskou a s pravou českou hudební profesionální pečlivostí koncert připravili a provedli, byli **paní Věra Brunová**, mezzosopranistka, absolventka pražské AMU, **paní Stanislava Hlaváčková**, klavíristka, absolventka pražské konzervatoře, a **varhaník** a bývalý dirigent baletu **Smetanova divadla**, absolvent konzervatoře a AMU v Praze, dirigent **Jiří Hlaváček**. Program koncertu byl složen z prací **J. S. Bacha**, **W. A. Mozarta**, **J. I. Línska**, **J. K. Kuchaře**, **F. Schuberta**, a šesti biblických písní **A. Dvořáka**. Více jak stopadesát vděčných posluchačů přijalo koncert ovacemi umělcům.

West Pert, Austrálie:

V březnu předvedla místní skupina dramaturgizaci Erbenovy Kytice a několika básní z Nerudy, Čelakovského a K. Havlíčka-Borovského.

V květnu uspořádala skupina besedu s ekonomem a publicistou Radoslavem Seluckým pod názvem *Československý rok 1968 v zákulisí*.

V červnu uspořádala místní skupina literární pásmo pod názvem *Tři české čarodějky slov aneb sovětská polnice v díle a životě Marie Majerové, Marie Pujmanové a Jarmily Glazarové*. Pásmo připravil dr. Petr Hrubý a četly paní Kosinová, Němcová, Tomášová a pan Kubalčík.

Taktéž v červnu uspořádala skupina představení Havlových jednoaktovek *Audience* a *Vernisáž*. Účinkovali: paní Tomášová, pánové Kabelka, Kubalčík, Roupec a Hrubý.

Koncem července skupina pořádala Annenskou zábavu.

* * *

Švýcarsko:

Švýcarská skupina se sešla u příležitosti mezisjezdu SVU v Thunu ke své výroční členské schůzi, na které zhodnotila svou práci za poslední dva roky. Během dvou let se stav členstva zvýšil o více než 40%. Od poslední valné hromady, na které promluvil Pavel Tigrid na téma *SVU trochu jinak*, byla uspořádána řada přednášek: prof. J. M. Lochman promluvil v Basileji o díle J. A. Komenického, K. Hrubý přednášel v Curychu a aktualitě odkazu T. G. Masaryka, v Bernu promluvil Mojmír Vaněk o moderním českém malířství 20. století, Vl. Škutina uspořádal cyklus

přednášek u příležitosti steno výročí Národního divadla, a Petr Lotar promluvil v curyšském divadle k švýcarskému obecenstvu o díle Jaroslava Seiferta.

V srpnu 1983 uspořádala skupina v Bernu III. evropskou konferenci SVU na téma *Náš úděl v Evropě*, které se zúčastnilo na 160 posluchačů a 16 přednášejících ze 14 zemí. Konference, jejíž texty byly uveřejněny v 1. čísle *Proměn* 1984, byla doplněna výstavou výtvarných prací Čeňka Pražáka. V Ženevě, Basileji a Curychu bylo uspořádáno celkem šest koncertů, z nichž tři byly v roce 1984 věnovány Roku české hudby v provedení manželů Heleny a Ivana Medkových z Vídně. Byly uspořádány dva festivaly českého filmu: v květnu 1984 v Lausanne a od prosince 1984 do března 1985 v Bernu cyklus filmů z šedesátých let. Ve dnech 23.-24. června 1984 se konalo shromáždění krajanů v západošvýcarském městečku Romainmotier, kde v místním chrámu promluvili o svobodě vyznání rektor basilejské univerzity J. M. Lochman a rektor římské koleje Nepomucenum K. Vrána. V zaplněném romanském chrámu se pak konal koncert české hudby: varhaník André Luy uvedl barokní skladby a Jiří Trnka přednesl sonátu pro sólové housle od Jana Nováka. Sobotní večer byl věnován veršům a písním Karla Kryla, jehož vystoupení si získalo zejména mladé posluchače.

17. listopadu 1984 se konalo v přednáškovém sále bernské univerzity literární odpoledne věnované Vaculíkovu Českému snáři. Za diskusním stolem zasedli: prof. Locher

(Bern), prof. Měšťan (Freiburg), doc. Chvatík (Kostnice), D. Šimko (Basilej), V. Škutina (Curych), Jan Vladislav (Paříž), O. Nevršilová (Bern) a K. Trinkewitz (Hamburg). Diskusi, které bylo přítomno na 70 účastníků, řídil K. Hrubý.

16. února 1985 se naplnil sál kulturního střediska v Badenu více než 150 posluchači, kteří přišli pozdravit spisovatele a dramatika Petra Lotara u příležitosti jeho 70 narozenin. Po úvodním slově J. Vejvody pozdravil jubilanta prof. J. M. Lochman. Ukázky z díla P. Lotara četli E. Juklová a K. Mařas. V červnu 1985 byl v Bernu uspořádán literární večer z díla Jaroslava Seiferta s úvodním slovem O. Nevršilové a recitací literárního souboru z Lucernu.

Dvouletá činnost výboru byla uzavřena IV. evropskou konferencí SVU v Thunu ve dnech 16.-18. srpna 1985 na téma *Ohrožené dědictví střední Evropy*, které se zúčastnilo na 150 posluchačů ze 14 zemí. O situaci ve střední Evropě a jejich perspektivách promluví 12 přednášejících, mezi nimiž vedle Čechů a Slováků byli i maďarští a polští sociologové a historikové. Konference byla doplněna výstavou obrazů J. Kotláře.

Na příští dvouleté období byl zvolen výbor skupiny ve složení: K. Hrubý — předseda, M. Mičátek a L. Paukertová — místopředsedové, O. Komeršová — jednatelka, L. Křivánek — pokladník a členové: L. Furgyiková, V. Grégr. H. Husáková, B. Kubešová, O. Nevršilová, M. Novák, Č. Pražák, D. Šimko, V. Škutina a J. Trnka. Revizorem účtů je C. Bohanes.

* * *

Los Angeles:

Řada členů SVU se zúčastnila tradičního pikniku ve Fallbrook v neděli 9. června 1985. Byl to čtvrtý Československý den, jehož původcem a organizátorem byl Jožka Pejskar a Čsl. národní rada americká v San Diegu. Účinkovala taneční skupina Sokola z Los Angeles.

* * *

Washington:

Místní skupina uspořádala svou již tradiční podzimní *wine and cheese party* v rezidenci manželů Rechciglových v Rockville, Maryland. Sešel se rekordní počet účastníků — něco přes stovku.

Antonín Švehla zde vystavoval své plastiky ze svařované oceli.

8. října byl uspořádán večer se spisovatelem a humoristou Vladimírem Škutinou: *Kratochvíle na tři díle*.

1. Humor za scénou a na scéně Národního divadla.

2. Jak se dělá česká filmová veselohra — a jak se liší od americké.

3. O české legraci vůbec — specifika českého humoru.

* * *

San Francisco:

13. října uspořádala místní skupina besedu se spisovatelem Vladimírem Škutinou v sokolské hale.

* * *

Jubilea

24. srpna oslavil prelát prof. dr. **Karel Vrána (Pavel Želivan)** své šedesátiny. Pochází ze staré selské rodiny. Narodil se r. 1925 v Zahradce u Ledče nad Sázavou. Zahradka už dnes neexistuje — byla zatopena při stavbě na Želivce. Studoval na klasickém gymnáziu v Praze: nejdříve u jezuitů v Bubenči a potom na Smíchově. Za protektorátu bylo tzv. arcibiskupské gymnázium uzavřeno pro “nepřátelský postoj profesorského sboru a žáků ke Třetí říši” a proto přešel na Jiráskovo gymnázium v Reslově ulici, kde v r. 1945 maturoval. Již během svého gymnazijního studia se rozhodl pro studium teologie. V září 1945 se přihlásil do semináře v Hradci Králové. Byl mezi třemi nejlepšími studenty, kteří byli posláni na studium do Říma. Studoval za velmi obtížných podmínek v papežské koleji Nepomucenum a po šesti letech se měl vrátit do vlasti. Únorové události 1948 však tento plán překazily. Na vánoce 1950 byl v Lateránské basilice vysvěcen na kněze. V červnu 1951 dosáhl licenciátu a v říjnu téhož roku odešel do jižního Tyrolska, kde působil až do roku 1955. Z brixenské diecése byl povolán za profesora filozofie na papežský seminář v Beneventu v jižní Itálii. Doktorátu teologie dosáhl na salzburšské univerzitě v roce 1958. Jeho disertační práce byla psána latinsky a zněla: “Magister Stephanus de Láleč — Vita — Opera Ecclesiologia”. V Římě získal v roce 1963 doktorát z filozofie. Téma: “Costituzione ontica degli organismi nel pensiero di H. Conrad-Martius.” Vedle své profesury v Beneventě byl v letech 1975-1980 profesorem na teologické fakultě v Neapoli. V roce 1967 byl jmenován monsignorem. V roce 1978 převzal vedení papežské koleje Nepomucenum a byl jmenován rektorem, dva roky nato papežským prelátem. Od r. 1982 je profesorem filozofie na Lateránské univerzitě. Již v období svého působení v brixenské diecési byl vyhledávaným kazatelem. Od roku 1966 byl spolupracovníkem rozhlasové stanice Deutsche Welle v Kolíně nad Rýnem. Jeho náboženské úvahy, které byly určeny posluchačům v Československu, měly mimořádný ohlas. V době Pražského jara dostávala redakce velmi mnoho dopisů od posluchačů a na řadu dopisů odpovídal Otec Vrána — Pavel Želivan sám. V roce 1977 došlo v rozhlasové stanici Deutsche Welle ke značným změnám: české, slovenské, polské a maďarské vysílání převzal Deutschlandfunk. Otec Vrána pak přispíval do vatikánského rozhlasu a od velikonoce 1985 jsme ho opět slyšeli na vlnách rozhlasové stanice Deutschlandfunk z Kolína nad Rýnem.

* * *

Ludmila Anna Velinská (Ondrůjová) oslavila 6. března 1985 své osmdesáté narozeniny. Do r. 1973, kdy odešla do penze, byla profesorkou francouzské literatury a jazyka na Northern Illinois University. Narodila se v Bzenci, studovala na Masarykově univerzitě v Brně, kde obdržela PhD v r. 1927. Studoval také v Ženevě a v Paříži. Je autorkou několika knížek: Dětská kresba (1927), Rytmika a její psychologický význam pro dítě (1934), Henri Michaux — From the Gloom of Today to the Greatness of Man (1977).

* * *

Michal Racek (vlastním jménem **Jiří Veselý**) oslavil dne 13. června 1985 své šedesátiny. Narodil se v Praze, kde vystudoval psychologii a r. 1964 byl pro své mimořádné úspěchy ve svém oboru jmenován kandidátem věd v klinické psychologii a psychopatologii. V exilu vydal jedenáct knížek básní a povídek. Jeho próza je velmi citová, prosáklá mystikou a poezií. Členové SVU ho znají z ranných Proměn, kdy se jeho jméno objevovalo na stránkách našeho časopisu velmi často. Přispíval do mnohých jiných exilových novin a časopisů drobnou poetickou prózou a verši sládkovského ražení. Dnes je Michal Racek těžce nemocen a literární tvorba ho vyčerpává. Škutinův Reportér 3/1984 otiskl jeho povídku *Nekonečné obzory*, kterou autor vydal r. 1983 spolu s jinými povídkami v útlém soukromém tisku, spíše jako takový exilový "samizdat", v mizivém nákladu pro své nejbližší přátele. Jinak žije M. Racek v ústraní v Salt Lake City, Utah. K tisku má připraveny pohádky "Výlet do pohádky", ale dosud nenašel nakladatele.

In memoriam

16. června 1985 zemřel v Marburg a.d. Lahn v Západním Německu dr. **Rudolf Urban**, historik na odpočinku, bývalý vědecký pracovník na J. G. Herder Institut v Marburgu.

Narodil se 3. února 1910 v Plauen i. V., studoval na univerzitách v Lipsku, Berlíně, Královci a Praze. Doktorát filozofie obdržel v r. 1937 v Lipsku a specializoval se na moderní čs. historii. V r. 1938 vydal v Lipsku knihu *Die slavisch-nationalkirchlichen Bestrebungen in der Tschechoslowakei...* o 325 stranách.

Členem SVU se stal v r. 1966 a v témže roce přednášel na III. sjezdu SVU na Columbia University v New Yorku. Jeho téma: *Zur politischen Einstellung der Jugend in der Tschechoslowakei*. Na V. sjezdu SVU v r. 1970 na New York University v New Yorku byl jeho tématem *The Educational System in Czechoslovakia*.

* * *

30. července 1985 zemřela v Albany, N.Y. paní **Míla Andicová**, vdova po dr. Vojtěchu Andicovi, profesoru S.U.N.Y. v Albany, zakládajícímu členu SVU a bývalém gen. tajemníkovi a místopředsedovi naší organizace.

Míla byla jasný, laskavý a nekonečně obětavý člověk. Smrt manžela ji zdrtila a trvalo jí dlouho, než se ze své ztráty zotavila a mohla se zase usmívat na svoje vnoučata, kytičky a přátele. Míla pomáhala nezištně v mnoha akcích albanské knihovny i nemocnice a stále se jí zdálo, že nedělá dost pro jiné. Na sebe a své potřeby nikdy velký ohled neměla.

* * *

S hlubokou lítostí oznamujeme členům a přátelům SVU: bývalý předseda newyorské skupiny **dr. Václav Holý** zemřel po delší nemoci dne 16. května 1985. Narodil se 14. dubna 1923 v Hradci Králové. Jeho otec, bývalý legionář a důstojník čsl. armády, byl jednou z obětí nacistického řádění za heydrichiády.

Studoval v letech 1945-1948 na Vysoké škole obchodní a na Vysoké škole politické v Praze. Po únoru 1948 odešel do Švýcarska, kde studoval na univerzitě v Basileji politické vědy a ekonomiku. Roku 1954 promoval. Jeho doktorská práce vyšla v Curychu v r. 1957. Později se usadil v New Yorku. V USA pokračoval v letech 1958-1963 příležitostně v ekonomickém studiu na newyorské univerzitě. Přes dvacet let pracoval v ekonomickém oddělení olejařské firmy Texaco. Dr. Holý byl neúnavný pracovník pro československou věc. Byl aktivním členem newyorské sokolské jednoty a Československé společnosti pro vědy a umění (od r. 1964). Byl dvakrát zvolen předsedou místní skupiny SVU a zůstal až do své smrti členem výboru newyorské skupiny. Dr. Holý publikoval odborné články v bankovním a národohospodářském tisku a zajímal se o otázky petrolejařského průmyslu SSSR a satelitních států včetně Československa.

Posledního rozloučení s ním se účastnil velký počet přátel a spolupracovníků. Za SVU se rozloučil se zesnulým předseda newyorské skupiny dr. J. Pecháček, generální tajemník ing. M. Kučera a členové výboru dr. K. Steinbach, dr. B. Bunža, prof. J. Horák a dr. V. Brzorád.

* * *

3. května 1985 zemřela v Cicero, Ill. **Blažena A. Kašpaříková**, "clerical supervisor" ve Veterans Administration Hospital. Narodila se 28. června 1924 v Ciceru, Ill., studovala v letech 1938-1942 na J. Sterling Mortor. High-school, a pak pracovala v administrativě nemocnice. Členkou SVU byla od r. 1979.

Slovo do diskuse

Ve Zprávách SVU (č. 5, 1984) mne zaujal článek R. Drtiny "Mravnost či nemravnost jazyka umění".

Přiznám se, že nejsem filozof ani estetik, jen obyčejná čtenářka se smyslem pro literární tvorbu. Co si říkaly dvě české ženy na onom večeru nejsou jen plané řeči. Označily za pornografii knížku jednoho z novějších českých spisovatelů. Samozřejmě, že se nikdo nechce vracet k jazyku Karoliny Světlé, která obohatila českou literaturu v minulosti a psala ji češtinou své doby. Úsudek oněch dvou čtenářek není ojedinělý. Stejně názory projevila mnohý známý i mávnutím ruky a dodatkem: "Škoda peněz!" Že by se to přece dotýkalo těch 2%, co v exilu kupují knihy?

Reč je ptece výrazem myšlení člověka a dá se jí využít všelijak: hrubě, neslušně, sprostě, a tak. I když se k této praxi užívá polehčující okolnosti, že tak to život přináší, nesmí se zapomínat, že to každý nekonzumuje stejně. Je mnoho čtenářů, kteří se neradi brodí v kalu a hledají schůdnější cestu.

Znám mnoho nových děl, kupovala jsem mnohé, jak se objevovaly na trhu. Teď už jich ubývá. Dokládat jejich hodnotu poukazem, že některé z nich pronikly do cizích literatur, není ještě rozhodujícím argumentem. V cizích jazycích české obhroublosti asi znějí jinak. Velmi se mne dotklo, že se v této souvislosti použilo jako argumentu Deníku Karla H. Máchy s jeho vyznáním až přes míru realistickým — o jeho erotických vznětech k Lori. Co je nám do toho? A co ztratíme, kdybychom to nevěděli? Který muž píše o takových nejintimnějších věcech? Kdyby to byly výplody nějakého pubertálního mládence, který se chce pochlubit svým vrstevníkům, jaký je kabrňák...

R. Drtina se zmínil ve své úvaze o tom, že už K. Čapek, Ed. Bass i K. Poláček razili cestu "obecné" češtině ve svých spisech. Všichni tři patřili vždy k mým oblíbeným spisovatelům a mám i v exilu od nich všechno, co se dalo během let sehnat. Ale nemohu z nich vybrat nic, co by mně hýbalo žlučí. K. Čapek v nějaké debatě jednou řekl: "Holečku, s tím se nekupčí. Cudný muž nevyslovuje rád naplno věci svaté jako Vlast, stejně jako nemluví o své lásce. Čím je to v něm hloub, tím dále to má k jeho ústům. Tyto věci člověk miluje a je pro ně živ či mrtev a pracuje pro ně seč je a pevně rozkročen je hlídá. Nedává je vydrancovat ani nepříteli, ani tlučnubům."

Čím má kdo větší jméno, tím má i větší zodpovědnost. Psané slovo se neztrácí a rozkládá-li se mravní síla kolem nás, nemůžeme čekat, že to zůstane bez vlivu na společnost. Zvláště na tu mladou.

J. Uhlířová

Dopis redakce čtenářům

Obvykle to bývá naopak: čtenáři píší dopisy redakci. Zprávy SVU však nejsou časopis ani krajanské noviny či zábavné čtení na neděli. Zprávy SVU jsou přesně to, co mají v názvu: zprávy o česko-slovenské společnosti pro vědy a umění, zprávy o členech a jejich činnosti, o jejich úspěších na poli vědeckém, uměleckém i osobním, o jejich názorech, sporech i polemikách. Zprávy píší členové o sobě a pro sebe. Záleží na každém členu SVU, kolik novinek a jakých ve Zprávách bude, o kom a o čem bude napsáno.

Máme členy roztroušené po celém světě. V některých končinách jsou to pouze jedinci, kteří snad kdysi v poryvu pocitu národní sounáležitosti vyplnili přihlášku a teď jen ze setrvačnosti posílají (nebo také neposílají) členské příspěvky. Máme jedince v takových končinách jako Guatemala, Nový Zeeland, Bolívie, Filipíny, Jamaica i Columbie. Kdy však o nich slyšíme? Proč o sobě nedají vědět?

Naše Společnost soustřeďuje lidi z nejrůznějších končin světa. Většinou máme jedno společné: rodný jazyk. Ale naše zvyky, životní kultura či standart

i způsob myšlení už jsou ovlivněny tou kterou zemí, v níž žijeme. Jedni krátce, jiní léta. A ta léta jsou znát. Máme i členy, které k naší vlasti nepoutají příbuzenské vztahy, nýbrž prostý profesionální zájem o češtinu či slovenštinu, historii nebo literaturu. Nemůžeme proto očekávat, a byla by to bláhovost, že taková různorodá společnost bude mít jednolité názory. Zprávy SVU mohou být mnohdy jedinou diskusní platformou pro členy roztroušené po světě. Záleží na každém z vás, jak jí využije.

Každý člen SVU by se měl cítit spoluvůrcem Zpráv. Měl by dát ostatním členům vědět na čem pracuje a čeho dosáhl. Kromě toho by místní skupiny měly ze svého středu vybrat dopisovatele, který by pravidelně informoval redakci o činnosti skupiny. Zatím se tak děje jen spontánně a nepravidelně. Proto Zprávy vycházejí opožděně a se zprávami, které už zprávami ani nejsou.

Proto redakce znovu vyzývá všechny členy, aby si obsah a kvalitu naší publikace Zprávy SVU vzali k srdci a nemysleli si, že to je pouze věc redaktora nebo předsednictva.

Redakce předem všem děkuje a těší se na spolupráci.

L.Z.

Různé

Ve Washingtonu a okolí je soustředěn značný počet knihovníků z řad členů SVU. Proto již před Torontským sjezdem se uvažovalo o založení knihovnické sekce SVU. Do programu sjezdu byla tenkrát zařazena přípravná schůzka knihovníků, ale pro organizační potíže se nevydařila. Sešli se jen čtyři členové. Ne pro nedostatek zájmu, ale pro špatnou organizaci: místo setkání bylo určeno v knihovně poměrně vzdálené od místa sjezdu a v krátké polední přestávce bylo prostě fyzicky obtížné se tam dostat. Nikdo z přítomných také nepomyslel na to, aby informoval nově zvolené předsednictvo o výsledku nepovedené schůzky. Tím se stalo, že založení knihovnické sekce nebylo oficiálně zaznamenáno a schváleno.

Avšak Stanley Kalkus (ředitel knihovny U.S. Naval Department ve Washingtoně) a Zdenek David (knihovník ve Wilson Center, Smithsonian Institute ve Washingtoně) se nevzdali. Dali dohromady seznam asi 20 knihovníků z okolí Washingtonu a připravují první schůzku v Library of Congress na 1. listopadu. Doufají, že tato přípravná skupina se stane jádrem plánované knihovnické sekce SVU, jejíž oficiální založení hodlají předložit ke schválení Sjezdu SVU v Bostonu.

Členové (i nečlenové), kteří mají zájem o účast v knihovnické sekci mohou napsat na adresu:

Stanley Kalkus, 9304 Lancaster Rd.

Fort Washington. Md. 20744

Počítá se s tím, že jednotlivé místní skupiny by později zorganizovaly své vlastní odbočky podle toho, kolik knihovníků se najde v jejich okolí.

* * *

Česká škola na Manhattanu v New Yorku oslaví ve dnech 26. a 27. dubna 1986 své 100-leté jubileum. Vyzývá všechny své bývalé žáky, učitele a přátele školy k účasti na oslavách. Pro další informace zašlete svou adresu na:

W. L. Novak, 155 West, 81st. St., apt. 3-B,
New York, N.Y. 10024
nebo: Eliška Gregor, 1540 York Ave., New York, N.Y. 10028.

* * *

V Kanadě bylo založeno slovenské nakladatelství "Společnost přátel slovenské literatury" (SPSL, Box 3219, Station "D", Ottawa, Ont. K1P 6H7). Jeho první publikací je román Ilji Čičváka *Vyvolávanie slnka*, o hledání štěstí člověka a jeho konfrontaci s politickou mocí na přelomu roku 1967 na Slovensku.

* * *

16. července 1985 zemřel ve věku 67 let německý spisovatel Heinrich Böll, velký přítel Československa, nositel Nobelovy ceny za literaturu 1972, který prožil 21. srpen 1968 v Praze.

* * *

Zdenek Hruban (předseda), **Adolph Švehlík** (místopředseda) a **Sonja K. Bečvářová** (tajemník) jsou členy výboru *Maticе vyššého vzdělání*, založené roku 1902 nadací Jamese a Heleny Hovorkových v Cedar Rapids ve státě Iowa. V r. 1923 přesídlila Maticе do Chicaga, kde pokračuje ve své činnosti. (Council of Higher Education, P.O. Box 136, Brookfield, Ill. 60513).

Maticе slouží americkým studentům českého a slovenského původu. Poskytuje stipendia a bezúročné studijní půjčky. Ve školním roce 1983-84 dostalo 59 studentů (32 mužů a 27 žen) půjčku na celkovou sumu 40.300 dol. Stipendium obdrželo 71 studentů (36 mužů a 35 žen) v celkové sumě 48.145 dol., ve výši 445-900 dol. na studenta. Podmínkou získání finanční pomoci je český nebo slovenský původ a nadprůměrný prospěch. Přihlášky musí být zaslány do 1. července každého roku.

Členem Maticе se může stát každý jednotlivec, který zaplatí roční členský příspěvek 5,- dolarů a každá organizace, která zaplatí 10,- dolarů. Doživotní členství je 200,- dolarů pro jednotlivce a 500,- dolarů pro organizaci. Doživotní členství se může splácet po částkách.

* * *

1. júna t.r. sa konala v Toronte schôdza bývalých československých politických väzňov. Na schôdzi bylo prítomných 58 politických väzňov z Kanady, USA a Južnej Afriky. Títo zástupcovia reprezentovali dve tretiny bývalých politických väzňov z týchto krajín.

Schôdzu zvolali preto, aby prerokovali neuspokojivý stav v organizácii bý-

valých politických väzňov a aby zvolili nové vedenie. V obsiahlej diskusii prítomní konštatovali, že vedenie Asociácie (AFCPP) úplne stratilo kontakt s členstvom, že podnikalo akcie bez jeho súhlasu a vedomia. Kritizovali i to, že vedenie asociácie, najmä v zpravodaji Mukl, ale aj v krajankej tlači, napádalo iné organizácie, ich pracovníkov i ďalšie osoby. Tiež, že toto vedenie za posledné dva roky vyberalo peňažné sumy od členov asociácie a od širšej exilovej verejnosti a nebolo schopné predložiť členstvu finančné zúčtovanie. Členstvu je neznáme, koľko sa vybralo a na aké účely sa použili peniaze.

Na schôdzi sa konštatovalo, že akcie vedenia asociácie vážne narušovali jednotu a spoluprácu československého exilu a poškodzovali dobré meno politických väzňov. Z týchto dôvodov sa účastníci schôdze od vedenia AFCPP dištancovali a zvolili nový dvanásťčlenný výbor. Predsedníčkou sa stala Eda Ctová a tajomníkom Milan Frýbort. Nový výbor rozhodol, že združenie sa bude naďalej nazývať pôvodným menom — K-231.

K-231 sa prihlásilo k spolupráci, podpore a jednote demokratického exilu z Československa. Namiesto časopisu *MUKL*, ktorý sa zdiskreditoval, začali vydávať nový zpravodaj *K-231*.

* * *

9. apríla t.r. sa konalo v torontskom Holiday Inn malé spomienkové zhromaždenie. Zišli sa zástupcovia rôznych židovských organizácií — najmä slovenského pôvodu. Na zhromáždení si pripomenuli tragickú historickú skutočnosť, keď práve z iniciatívy nacistických kolaborantov na Slovensku, pred 40 rokmi vysli prve transporty smrti, ktorými sa začínala masová genocída židovstva.

Medzi rečníkmi bol aj tajomník Holocaust Survivors z New Yorku pán **Martin Zapletal** (člen SVU).

Pán Zapletal odovzdal na tomto zhromáždení pánu Rudolfovi **K. Fraštackému** (člen SVU) album dokumentov, zachycujúcich tragédiu slovenského židovstva počas Slovenského štátu. V odovzdávajúcom prejave zdôraznil, že tento dar dokumentuje uznanie a vďaku Židov, najmä krajanov zo Slovenska za to, čo pán Fraštacký vykonal na ich záchranu počas vojny.

Pán Fraštacký v ďakovnom prejave album akceptoval ako prejav uznanie nielen svojej osobnej práce proti nacismu, ale aj ako uznanie všetkých antinacistických, demokratických síl, ktorí napomohli k záchrane mnohých židovských životov.

Po zhromaždení prítomní si pozreli televíznu reláciu *Fifth Estate*, ktorá pojednávala o likvidácii slovenského židovstva slovenským režimom počas II. svetovej vojny.

* * *

Předseda:
Jiří Nehněvajsá
1520 Ingomar Road
Pittsburgh, PA 15237

Generální tajemník:
Miloš K. Kučera
245 E 63rd St., Apt. 204
New York, N.Y. 10021

Pokladník:
Josef Staša
30 Bellevue Ave.,
Cambridge, MA 02140

Publikační referent:
Josef Škvorecký
487 Sackville Street
Toronto, Ont. M4X 1T6
Canada

Redakce ZPRÁV SVU:
Libuše Zorinová
P.O.Box 274
Brandywine, MD 20613

Redakce PROMĚN:
Karel Hrubý
Thiersteinerrein 90
CH-4059 Basel, Switzerland

Redakce KOSMAS:
Zdeněk Suda
115 Oakhill Road
Pittsburgh, PA 15238

Redakce SVU Bulletin:
Zdenka Fischmann
P. O. Box 134
Corona, CA 91720

Prodej a distribuce publikací:

Mrs. R. Bunžová
75-70 199th Street
Flushing, N.Y. 11366

SVU NEWS (ISSN 0036-2050)
75-70 199th Street
Flushing, N.Y. 11366

Return postage guaranteed.
2nd class postage
paid at Flushing, N.Y.